

Μαρτυρία Πέτρου Γιώτη (δημοσιογράφος της εφημερίδας Κόντρα)

-Ταυτοποίηση μάρτυρα-

Καταρχάς, θα ήθελα να εξηγήσω τον λόγο για τον οποίο βρίσκομαι εδώ, σ' αυτή την θέση του μάρτυρα υπεράσπισης. Οι λόγοι είναι δύο. Ο ένας είναι γιατί η δράση οργανώσεων όπως ο ΕΑ είναι στη δική μου αντίληψη και στην αντίληψη της οργάνωσης στην οποία ανήκω και της εφημερίδας στην οποία έχω την τιμή να γράφω, πράξη θετική, και θα εξηγήσω και για ποιον λόγο είναι θετική. Αλλωστε, έχουν υπάρξει πάρα πολλά θετικά δημοσιεύματα στην εφημερίδα μας, μετά από διάφορες ενέργειες του ΕΑ. Ο δεύτερος λόγος είναι περισσότερο προσωπικός.

Πρόεδρος: Περί ποίας εφημερίδας και οργάνωσης ομιλείτε;

Π.Γ: Μιλώ για την Κόντρα, μια εβδομαδιαία πολιτική εφημερίδα – υπάρχει εδώ και δεκαέξι χρόνια – και την ομώνυμη οργάνωση.

Ο δεύτερος λόγος είναι περισσότερο προσωπικός, μολονότι έχει και αυτός πολιτικά χαρακτηριστικά. Θεωρώ ότι αγωνιστές, οι οποίοι αναλαμβάνουν την πολιτική ευθύνη των πράξεων τους και δεν κρύβονται, δεν προσποιούνται τους “κινέζους” ή τους τροχονόμους, για να μιλήσω απλά, πρέπει να τιμώνται, και οι ίδιοι και η δράση τους, παρά τις τυχόν ιδεολογικές και πολιτικές διαφωνίες που μπορεί να έχει κανένας τόσο με τη δράση όσο και με το περιεχόμενο. Προσωπικά, ανήκω στον μαρξιστικό-λενινιστικό χώρο, οι σύντροφοι, Μαζιώτης, Ρούπα και Γουρνάς, ανήκουν στον αναρχικό χώρο, έχουμε βασικές ιδεολογικές διαφορές. Παρά ταύτα, θεωρώ ότι και οι δύο αυτοί χώροι, ακριβώς γιατί –όπως είπε και προηγουμένως ο Δημήτρης Κουφοντίνας- προέρχονται από τη μήτρα του εργατικού κινήματος, είναι χώροι που συναντιούνται στους αγώνες για την κοινωνική απελευθέρωση. Αυτοί λοιπόν οι δυο λόγοι, ο ένας γιατί εκτιμούμε θετικά τη δράση του ΕΑ κι ο δεύτερος γιατί πρέπει να τιμούμε αγωνιστές που αναλαμβάνουν την πολιτική ευθύνη των πράξεών τους, είναι που με οδήγησαν να καταθέσω ενώπιον του δικαστηρίου σας.

Θα σας πω εν συντομία γιατί θεωρώ θετική τη δράση οργανώσεων όπως ο ΕΑ. Γιατί πρόκειται για δράση που ασκείται από ανθρώπους, οι οποίοι προέρχονται μέσα από το λαό και δρουν για το λαό. Δεν υπάρχει τίποτα το ιδιοτελές, τίποτα το συμφεροντολογικό, τίποτα το αντικοινωνικό, τίποτα το εγκληματικό σ' αυτή τη δράση. Δεύτερο, γιατί τέτοιες οργανώσεις σπάνε το μονοπώλιο της κρατικής βίας. Κι αυτό, κατά τη δική μου αντίληψη, είναι η μεγαλύτερη, η κυρίαρχη, η βασική συνεισφορά αυτών των οργανώσεων στην ανάπτυξη του ιστορικού γίγνεσθαι. Όχι μόνο της συγκεκριμένης οργάνωσης, του ΕΑ, όλων των οργανώσεων που ιστορικά εδώ και δυο αιώνες έχουν σχηματιστεί και ασκούν αυτή τη μειοψηφική ένοπλη επαναστατική αντι-βία. Αυτή η αντι-βία είναι, κατά την αντίληψή μου, και πολιτικά και ιδεολογικά νόμιμη. Θεσμικά δεν είναι νόμιμη, όμως αυτό είναι το τελευταίο που ενδιαφέρει και τα μέλη αυτών των οργανώσεων και εμένα προσωπικά. Τέλος, γιατί οι στόχοι του ΕΑ ήταν στόχοι συμβολικοί αντικαπιταλιστικοί. Χτυπούσε σύμβολα της οικονομικής, της πολιτικής εξουσίας, σύμβολα της κρατικής καταστολής.

Υπάρχει βέβαια ο κυρίαρχος αντίλογος: η βία. Θεωρώ, ότι πρέπει ν' αφήσουμε κατά μέρος την υποκρισία. Η αστική κοινωνία είναι μια κοινωνία που προέκυψε μέσα από τη βία. Θυμάστε ασφαλώς, γιατί είστε νομικοί, την περίφημη ομιλία του Ροβεσπιέρου στη Συντακτική, που όριζε ως θεμέλια, ως βάθρα της κοινωνίας που ανέτειλε τότε στην επαναστατημένη Γαλλία, την ηθική και τον τρόπο, θεωρώντας ότι αυτά τα δύο πρέπει να πάνε παρέα. Εγώ ως μαρξιστής θυμάμαι πάντοτε τη φράση του Μαρξ, ότι η βία δεν παίζει μόνο ρόλο κακοποιό στην Ιστορία, αλλά παίζει και ένα ρόλο προοδευτικό, είναι η μαμή που από τα σπλάχνα της παλιάς κοινωνίας ξεγεννά την καινούρια. Αν δεν θέλετε να μείνουμε στον Μαρξ, ας πάμε στον Κλάουζεβιτς, έναν αστό και αντιδραστικό θεωρητικό, ο οποίος έγραψε το περίφημο εγχειρίδιο *Περί του πολέμου*, αφήνοντάς μας ως παρακαταθήκη μια μνημειώδη φράση: «ο πόλεμος είναι η συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα». Πόλεμος και πολιτική είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, είναι ο Ιανός. Ας πάψουμε λοιπόν να υποκρινόμαστε και να μιλάμε για τη βία μόνο των επαναστατικών οργανώσεων.

Άλλωστε, η πολιτική βία χαρακτηρίζει όλη την ανθρώπινη ιστορία. Από τότε που υπάρχει ανθρώπινη ιστορία υπάρχει και πολιτική βία. Να θυμηθούμε τον Αρμόδιο και τον Αριστογείτονα; Να θυμηθούμε τις βίαιες εξεγέρσεις των δούλων στη ρωμαϊκή αυτοκρατορία; Να θυμηθούμε την Αθηναϊκή Δημοκρατία, που τόσο την θαυμάζουν όλοι, η οποία έσφαξε όλους τους κατοίκους της Μήλου, επειδή απλά δεν δέχτηκαν να μπουν στη συμμαχία; Τι να πρωτοθυμηθούμε; Λέω λοιπόν, ότι εκείνο που πρέπει να κάνουμε είναι να προσπαθήσουμε να δούμε το χαρακτήρα κάθε βίαιης πολιτικής δράσης. Να της βάλουμε ένα πρόσημο.

Η βία ξεπηδά από κάθε πόρο της σημερινής κοινωνίας. Και δεν μιλώ μόνο για τη φυσική βία. Μπορώ να μιλήσω κάλλιστα γι' αυτό που κοινωνιολόγοι, ψυχολόγοι και άλλοι ειδικοί επιστήμονες, των οποίων δεν σέβομαι και τόσο το επιστημονικό αντικείμενο, αλλά απλώς το χρησιμοποιώ, ονομάζουν συμβολική βία. Δεν είναι συμβολική βία να λιποθυμούν παιδιά από την πείνα; Αυτό βέβαια αγγίζει και το χαρακτήρα της φυσικής βίας πλέον. Δεν είναι συμβολική βία αστυνομικοί να εξευτελίζουν νέα παιδιά σε κάθε έξοδό τους, απλά και μόνο επειδή έχουν μακριά μαλλιά ή δεν έχουν την αμφίεση που ταιριάζει στον κοινωνικό κομφορμισμό; Και βέβαια, έχουμε τη φυσική βία που ασκείται απέναντι σε κάθε διεκδίκηση κοινωνικών δικαιωμάτων – είτε πρόκειται για εργάτες, είτε πρόκειται για νέους, είτε πρόκειται για αγρότες. Πολύ πρόσφατα, την περίοδο νομίζω που είχε διακόψει το δικαστήριό σας, είδατε πώς έληξε η απεργία της Χαλυβουργίας. Μια απεργία που συγκλόνησε την Ελλάδα και κράτησε σχεδόν έναν χρόνο έληξε με την επέμβαση των ΜΑΤ. Αυτό τι είναι; Είναι βέβαια νόμιμη βία. Την διέταξε ένας υπουργός, αναπαρήγαγε την εντολή του υπουργού ένας εισαγγελέας της κατά τα άλλα ανεξάρτητης Δικαιοσύνης και η καθόλου ανεξάρτητη αστυνομία αποφάσισε να την εφαρμόσει. Βέβαια, εσείς θα μου πείτε ότι είστε δικαστήριο και δεν κρίνετε πολιτικά φαινόμενα αλλά κρίνετε νομικά φαινόμενα, φαινόμενα παραβατικότητας. Νομίζω ότι γι' αυτό πρέπει να διαλύσουμε μια σύγχυση. Δεν έχετε να κάνετε μ' ένα νομικό φαινόμενο, δεν έχετε να κάνετε μ' ένα ποινικό φαινόμενο. Έχετε να κάνετε μ' ένα κοινωνικό και πολιτικό φαινόμενο. Και χάσατε –επιτρέψτε μου την κριτική, ως πολίτης την κάνω, και ως δημοσιογράφος– την ευκαιρία να κάνετε μια τομή σ' αυτή την κατά την άποψή μου αποκρουστική νομολογία των δικαστηρίων μετά το 2002, που απορρίπτουν όλες τις ενστάσεις για το περίφημο πολιτικό αδίκημα. Ο κ. Φυτράκης, απ' ότι θυμάμαι, σας διάβασε ένα εξάισιο απόσπασμα από έναν κάθε άλλο παρά αριστερό παλιό νομικό, τον Κωνσταντίνο Τσουκαλά. Εγώ μπορώ να σας πω έναν μέχρι πρότινος υπουργό και νυν βουλευτή, τον Ανδρέα Λοβέρδο, του οποίου η διδακτορική διατριβή εισάγει όχι μόνο την έννοια του πολιτικού αδικήματος, αλλά την έννοια του πολιτικού αδικηματία. Βέβαια, ο Ανδρέας Λοβέρδος έχει αποσύρει από την κυκλοφορία αυτή του τη διατριβή, διότι πλέον κάνει αλλού καριέρες κι άλλες καριέρες –είναι τροϊκανότερος των τροϊκανών όπως ξέρουμε– όμως αν πάει κανείς μια βόλτα απ' τη βιβλιοθήκη του Δικηγορικού Συλλόγου της Αθήνας μπορεί να βρει αυτή του τη διατριβή.

Κατά την άποψή μου, υπάρχουν ακόμα δυο-τρία ζητήματα τα οποία μπορούν να φέρουν μια ισορροπία στα πράγματα, όπως θα έλεγε κι ο αγαπητός κ. Φυτράκης. Το πρώτο είναι να αναγνωριστούν στα μέλη του ΕΑ που κάθονται στα έδρανα των κατηγορούμενων –και σ' αυτούς που λείπουν βέβαια πια– τα ευγενή κίνητρα. Γιατί όσο και να ψάξουμε, δε θα βρούμε τίποτα το ιδιοτελές. Θα βρούμε ανθρώπους που διακινδυνεύουν όχι μόνο την ελευθερία τους αλλά και την ίδια τη ζωή τους για να αναπτύξουν δράσεις υπέρ των συμφερόντων του ελληνικού λαού. Οι ίδιοι φαντάζομαι πως δε θα ζητήσουν κανένα ελαφρυντικό, νομίζω όμως ότι το δικαστήριό σας μπορεί να το αναγνωρίσει, αναγνωρίζοντας έτσι με έμμεσο τρόπο τον πολιτικό χαρακτήρα αυτής της υπόθεσης.

Το δεύτερο, κατά την άποψή μου παρά πολύ σημαντικό ζήτημα: ο περίφημος διευθυντικός ρόλος. Καταρχάς είναι ανοσιούργημα εξ ορισμού. Τι θα πει διευθυντικός ρόλος; Επιχειρήσεις έχουμε; Πολιτικές οργανώσεις έχουμε. Τα κόμματα, τα αστικά κόμματα, τα κοινοβουλευτικά κόμματα – μιλάει κανένας για διευθυντές; Λέει ο αρχηγός του κόμματος, ο πρόεδρος του κόμματος, ο γενικός ή η γενική γραμματέας του κόμματος και λοιπά. Εδώ γιατί βάλανε διευθυντικό ρόλο; Γιατί κάποια διεστραμμένα αμερικάνικα μυαλά, τα οποία κατευθύνουν τον έλληνα νομοθέτη, την ελληνική βουλή, ήθελαν να εξομοιώσουν οργανώσεις επαναστατικές, οργανώσεις ανιδιοτελείς, με

οργανώσεις του λεγόμενου οργανωμένου εγκλήματος. Κι επειδή δεν βγήκε και πολύ καλά η ιστορία της ηθικής αυτουργίας για τα πάντα, που εφαρμόστηκε στη δίκη για την υπόθεση της 17N, εισήχθη πια σ' αυτό το περιβόητο 187α, αν θυμάμαι καλά, του Ποινικού Κώδικα –το οποίο είναι κινούμενη άμμος, συνέχεια διευρύνεται– εισήχθη αυτή η έννοια του διευθυντή. Γιατί δεν λένε ηγετικό ρόλο, για παράδειγμα, και λένε διευθυντικό ρόλο;

Αυτή είναι μια γενική προσέγγιση. Καλό θα είναι να κάνουμε μια ειδική προσέγγιση, η οποία είναι πιο σημαντική για τη συγκεκριμένη δίκη, κατά την άποψή μου. Μιλάμε για μια αναρχική συλλογικότητα. Ο ΕΑ είναι μια αναρχική συλλογικότητα. Κι είναι δεύτερο ανοσιούργημα να μιλάμε ακόμα και για ηγετικό ή αρχηγικό ή διευθυντικό ή οποιοδήποτε άλλο τέτοιο ρόλο σε μια αναρχική συλλογικότητα. Έχετε πάει ποτέ σε μια συνέλευση αναρχικών; Ούτε προεδρείο που να δίνει το λόγο δεν υπάρχει, το οποίο είναι ένα διεκπεραιωτικό όργανο, δίνει το λόγο: «Πάρε το λόγο σύντροφε ή συντρόφισσα», «Τελείωσες, σύντροφε ή συντρόφισσα». Πώς λοιπόν ένας χώρος, ο οποίος είναι αντι-ηγετικός, αντι-ιεραρχικός, με τον δικό του τρόπο, με τη δική του ανάλυση, με τη δική του προσέγγιση, θα έχει οργανώσεις που θα έχουν ηγέτες, αρχηγούς, διευθυντές ή οτιδήποτε άλλο; Είναι *contradictio in terminis*, αντίφαση εν τοις όροις, δεν μπορεί να υπάρξει. Και νομίζω ότι στοιχειώδης σεβασμός στην πολιτική υπόσταση των τριών αγωνιστών που έχουν αναλάβει την πολιτική ευθύνη για συμμετοχή στον ΕΑ είναι τουλάχιστον να φύγει από τη μέση αυτό το ανοσιούργημα.

Το τελευταίο: υπάρχει από παλιά η ναζιστικής έμπνευσης αρχή της συλλογικής ευθύνης. Εγώ απ' ότι ξέρω –νομικός δεν είμαι αλλά απ' ό,τι έχω διαβάσει– ξέρω πολύ καλά ότι το Δίκαιο στηρίζεται στην εξατομίκευση. Καταδικάζεται κάποιος γι' αυτό που έκανε. Και χρειάζονται αποδείξεις γι' αυτό που έκανε. Εδώ, επειδή δεν έχουμε αποδείξεις, έχουμε βρει το τσουβάλιασμα: όλοι για όλα. Είχαμε μια τέτοια απόφαση στην πρώτη δίκη για την υπόθεση του ΕΛΑ: 1200 περίπου χρόνια φυλακή, κατά συγχώνευση 25, άθροισαν τέσσερις, αν θυμάμαι καλά, κατηγορούμενοι γι' αυτή την υπόθεση. Μέχρι που έγινε ένα δεύτερο δικαστήριο, πρώτου βαθμού πάλι, το οποίο θεωρώ ότι έσωσε τη τιμή όχι του δικαστικού σώματος αλλά των ίδιων των δικαστών, το οποίο είπε: κανένας δεν μπορεί να καταδικαστεί για καμία πράξη, γιατί δεν έχουμε καμία απόδειξη. Όχι μόνο εκείνοι που από την πρώτη στιγμή αρνήθηκαν οποιαδήποτε σχέση με την υπόθεση, αλλά ακόμη και ο Χρήστος Τσιγαρίδας, ο οποίος ανέλαβε την πολιτική ευθύνη για τη συμμετοχή του στον ΕΛΑ. Κι ήρθε ένα άλλο δικαστήριο, δεύτερου βαθμού, πενταμελές, και επικύρωσε αυτή την απόφαση. Θα έχουμε λοιπόν μια οπισθοχώρηση σ' αυτό το θέμα; Κι επειδή ξέρω ότι αρκετοί με παρακολουθούν, παρακολουθώντας και την εφημερίδα μας, είναι ένα θέμα στο οποίο επανέρχομαι και θα επανέρχομαι συνέχεια.

Αυτά ήθελα εν συντομία να σας πω. Είμαι στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Πρόεδρος: Είστε σαφής στις θέσεις σας, τις οποίες αναπτύξατε. Ο κ. εισαγγελέυς έχει κάτι να ρωτήσει;

Εισαγγελέας: Είπατε στην αρχή ότι ήρθατε να καταθέσετε σαν μάρτυρας επειδή πρέπει να τιμάμε τους αγωνιστές που αναλαμβάνουν την πολιτική ευθύνη για τις πράξεις τους. Κατά τη γνώμη σας, ποια πολιτική ευθύνη, ποια ευθύνη και για ποιες πράξεις ανέλαβαν οι τρεις πρώτοι εκ των κατηγορουμένων;

Π.Γ: Θα μπορούσα να σας απαντήσω με τρεις λέξεις: ανέλαβαν την πολιτική ευθύνη για τη συμμετοχή τους στον ΕΑ. Κι όπως ξέρετε καλύτερα από μένα ως νομικός, υπάρχει σχετικό αδίκημα για τη συμμετοχή σε οργάνωση. Παρακολουθώντας τη διαδικασία όσο την έχετε παρακολουθήσει κι εσείς, δεν είδα να έχουν αναλάβει την ευθύνη για τη συμμετοχή τους σε οποιαδήποτε από τις πράξεις του ΕΑ. Επιτρέψτε μου, όμως, να πω δυο λόγια για την έννοια της πολιτικής ευθύνης, γιατί είναι επίσης μια κακοπαθημένη έννοια.

Οι αστοί κοινοβουλευτικοί πολιτικοί, όταν κατηγορούνται για διάφορα σκάνδαλα – τι να θυμηθώ, Βατοπέδια, Siemens, Τογ-Μ1, και πάει λέγοντας, ο κατάλογος είναι τεράστιος, έχετε ασχοληθεί κι εσείς παλιότερα, αν θυμάμαι καλά, με κάποιο από τα σκάνδαλα, τα ξέρετε καλά δηλαδή κι από

πρώτο χέρι– λένε: εμείς έχουμε την πολιτική ευθύνη για τη διοίκηση του υπουργείου κι αυτή η πολιτική ευθύνη δεν αποτιμάται από δικαστήρια αλλά αποτιμάται από το λαό δια της ψήφου. Είτε μας ξαναεκλέγει είτε δεν μας ξαναεκλέγει, είτε βγάζει πρώτο το κόμμα μας είτε δεν το βγάζει. Γιατί λοιπόν εκεί αναγνωρίζουμε αυτή την τοποθέτηση, περί πολιτικής ευθύνης, ενώ στις περιπτώσεις των επαναστατικών οργανώσεων, που η δράση τους είναι παραβατική κατά το ισχύον Δίκαιο, κατά το κυρίαρχο Δίκαιο, το Δίκαιο της αστικής εξουσίας, δεν αναγνωρίζουμε αυτό το πράγμα; Κι επειδή δεν μπορούμε να βρούμε καμιά απόδειξη, πετάμε στα σκουπίδια όλο αυτό για το οποίο καμαρώνει ο κόσμος σας, τον περίφημο νομικό πολιτισμό, και καταλήγουμε σε αυτό που μόνο οι ναζί είχαν καταλήξει: τη συλλογική ευθύνη; Δεν μπορώ να βρω αν ήσουν ή δεν ήσουν εκεί, αλλά σου λέω: ένοχος για όλα, ηθικός αυτουργός για όλα. Και βάζω και το διευθυντικό, για να μπορέσω να σου δώσω και το μπόνους, που λέει ο κ. Φυτράκης. Γιατί, λοιπόν; Ή θα έχουμε ίσες αποτιμήσεις για την έννοια της πολιτικής ευθύνης ή να τη βγάλουμε τελείως από το λεξιλόγιό μας και να πούμε ότι δεν υπάρχει καμιά έννοια πολιτικής ευθύνης, υπάρχει μόνο ποινική ευθύνη.

Αλλά και πάλι, θα πρέπει ν' αναρωτηθούμε: η ποινική ευθύνη αυθαίρετα αποδίδεται ή βάσει αποδείξεων; Ποιος μπορεί να με πείσει εμένα, ότι π.χ. ο Μαζιώτης, να πω ένα όνομα, ήταν στην έκρηξη στη Shell, που δεν έγινε, κι ότι εκείνη τη μέρα δεν είχε 40 πυρετό και δεν μπορούσε να πάει; Ποιος; Κι αν είναι ηθικός αυτουργός, με ποια μέσα έκανε την ηθική αυτουργία; Ποτέ δεν πείστηκα από τις επιχειρηματολογίες που άκουσα –γιατί έχω καλύψει όλες τις πολιτικές δίκες από το 2002 και μετά– ποτέ δεν πείστηκα από τις αγορεύσεις επιφανών κατά τα άλλα δικηγόρων της πολιτικής αγωγής, τις οποίες θεωρούσα και θεωρώ φληναφήματα.

Εισαγγελέας: Ήθελα και κάτι άλλο. Κάνετε μια διάκριση μεταξύ του αρχηγού σε μια οργάνωση και του διευθύνοντος. Κατά τη γνώμη σας υπάρχει διαφορά;

Π.Γ: Υπάρχει διαφορά, ναι. Να ξεκινήσω από κάτι που ξέχασα ν' αναφέρω στην τοποθέτηση που έκανα αρχικά. Εγώ είμαι μαρξιστής-λενινιστής. Ανήκω στη λενινιστική παράδοση, την παράδοση που οργανωτικά συμπυκνώνεται στην έννοια του κόμματος νέου τύπου. Το κόμμα νέου τύπου είναι ένα κόμμα το οποίο δομείται ιεραρχικά, όχι με την έννοια της αστικής ιεραρχίας ή της εργοστασιακής ιεραρχίας. Εκλέγει όργανα, έχει τις οργανώσεις βάσης, έχει τις αχτίδες, έχει τις περιφερειακές επιτροπές, έχει κεντρική επιτροπή, έχει πολιτικό γραφείο. Καθένα από αυτά τα επιμέρους όργανα εκλέγει μια επιτροπή μικρότερη, η οποία «τρέχει», να το πούμε έτσι, το κόμμα ή την οργάνωση στις περιόδους που δεν συγκαλείται συνέλευση ή που δεν μπορεί να συκληθεί συνέλευση γιατί π.χ. το κόμμα είναι στην παρανομία κτλ. Έχει πολιτικό γραφείο, έχει γενικό γραμματέα. Λέγανε παλιά «ο αρχηγός του ΚΚΕ Νίκος Ζαχαριάδης» –δεν το λέγανε οι κομμουνιστές, το έλεγε όλος ο αστικός Τύπος– «ο ηγέτης του ΚΚΕ Νίκος Ζαχαριάδης». Έχετε ακούσει ποτέ, έχετε βρει ποτέ γραμμένο, σε αναρχική συλλογικότητα, να λέει «ο ηγέτης της τάδε οργάνωσης», «ο αρχηγός της τάδε οργάνωσης»;

Η διαφορά ανάμεσα στην έννοια του ηγέτη και του διευθυντή είναι οντολογική, αλλά γίνεται προπαγανδιστική. Για μένα είναι γκεμπελισμός. Οι οργανώσεις έχουν ηγέτες, οι πολιτικές οργανώσεις γενικά, είτε είναι αστικές είτε είναι κομμουνιστικές, οτιδήποτε, πλην των αναρχικών βεβαίως, οι οποίοι εκλέγονται με κάποιον τρόπο, ψευδώς στα αστικά κόμματα, ειλικρινώς στα κομμουνιστικά κόμματα, κι έχουν μια αναγνώριση. Οι διευθυντές ορίζονται από τις γενικές συνελεύσεις των μετόχων. Ξέρουμε διευθυντές τραπεζών, διευθυντές επιχειρήσεων, διευθυντές διεθνών οργανισμών, Στρος-Καν, Λαγκάρντ, και λοιπά. Αυτά ξέρουμε, δεν ξέρουμε διευθυντές οργανώσεων. Και τα αστικά κόμματα, όταν έχουν έναν διευθυντή –π.χ. το ΠΑΣΟΚ έχει τον Σπυρόπουλο, η ΝΔ δεν ξέρω ποιον έχει τώρα– λένε «ο γενικός διευθυντής του κόμματος» με την έννοια ότι διευθύνει τις οικονομικές τους υπηρεσίες, όχι το κόμμα, δεν έχει πολιτικό ρόλο ποτέ. Εκείνο λοιπόν που έκανε ο νομοθέτης εισάγοντας την έννοια της διεύθυνσης στη λειτουργία οργανώσεων, είναι ότι θέλησε να υποβιβάσει αυτές τις οργανώσεις από πολιτικά μορφώματα, ιδεολογικά μορφώματα, κοινωνικά μορφώματα, να τις μετατρέψει σε επιχειρήσεις για να προσομοιάζουν με τις επιχειρήσεις της μαφίας. Γι' αυτό εισήγαγε την έννοια του διευθυντή.

Εισαγγελέας: Επειδή προηγουμένως είπατε, ανεξάρτητα από το τι λέει ο νομοθέτης, έτσι; Εγώ

θεωρώ ότι αυτές οι δύο έννοιες είναι ταυτόσημες, έτσι το αντιλαμβάνομαι.

Π.Γ: Δεν ήθελα να κάνω κρίση γι' αυτή τη θεώρηση, αλλά θεωρώ ότι το «θεωρείτε», γιατί πρέπει να υπερασπίσετε την κατηγορία. Όχι γιατί στα διαβάσματά σας, στη μόρφωσή σας, υπάρχει αυτή η ταύτιση.

Εισαγγελέας: Κάτι άλλο. Επειδή είπατε ότι έχετε καλύψει όλες αυτές τις δίκες, και ανεξάρτητα απ' το τι θα προκύψει για τον ΕΑ, θεωρείτε ότι στη 17N δεν υπήρχε αρχηγός;

Π.Γ: Ασφαλώς όχι. Η 17N είχε ...

Εισαγγελέας: Έχω ακούσει ότι βρέθηκαν κάτι καταστατικά...

Π.Γ: Θα σας πω, εδώ θα το πήγαινα κι εγώ. Στη 17N, λοιπόν, βρέθηκε ένα σχέδιο ενός καταστατικού. Αν το διαβάσουμε, θα δούμε ότι σε τίποτα δεν ανταποκρίνονταν στη δομή η οποία παρουσιάστηκε από την Αντιτρομοκρατική για τη 17N. Πουθενά. Για τη δομή της οργάνωσης, για την κεντρική επιτροπή, πουθενά. Η αντιτρομοκρατική άλλα πράγματα παρουσίασε. Λοιπόν, αυτό ήταν προφανώς ένα σχέδιο, κι όπως εξήγησε τότε ο Δημήτρης Κουφοντίνας, είναι ένα σχέδιο που είχε γραφτεί ενόψει της προοπτικής που θεωρούσαν για την οργάνωση, που δεν πραγματοποιήθηκε τελικά, να γίνει μια μεγάλη, μαζική οργάνωση, η οποία, επειδή ήταν μαρξιστικής αναφοράς οργάνωση, έπρεπε να έχει και μια συγκεκριμένη οργανωτική δομή. Παρά ταύτα, πουθενά και σε εκείνο το σχέδιο του καταστατικού, δεν υπήρχε η έννοια του γραμματέα και του αρχηγού. Πουθενά. Ούτε σε κείνο. Υπήρχε της κεντρικής επιτροπής. Αν δείτε τις αποφάσεις για την 17N είναι πραγματικά τραγέλαφος, διότι άλλη απόφαση γράφει την πρώτη φορά και άλλη απόφαση γράφει την άλλη φορά για το συγκεκριμένο ζήτημα. Κι αν μάλιστα ακούγατε τις αγορεύσεις του Ηλία Αναγνωστόπουλου, του Γιάννη Γιαννίδη, καθηγητών της Νομικής Σχολής, δεν μιλούσαν για αρχηγούς, παρά μιλούσαν για δεσπόζουσα προσωπικότητα, για ηγεμονεύουσα προσωπικότητα και λοιπά.

Συνήγορος – Μαρίνα Δαλιάνη: Κύριε μάρτυρα, να γυρίσουμε λίγο πίσω, στα κίνητρα και στους στόχους. Έχετε προφανώς παρακολουθήσει το λόγο της οργάνωσης ΕΑ, απ' ότι καταλαβαίνω από αυτά που είπατε, και εννοώ τον πολιτικό λόγο, τα κείμενα που δημοσίευσαν στην κάθε μια ενέργεια, σωστά; Ωραία. Στην εποχή τους, όταν συνέβαιναν όλα αυτά. Θεωρείτε ότι οι ενέργειες και συγκεκριμένα το επίπεδο της βίας που κάθε φορά ασκήθηκε ήταν σε συνάρτηση με την πολιτική ανάλυση και με την τρέχουσα επικαιρότητα; Ή έδειχνε μια ροπή προς τη βία, η οποία αναπτυσσόταν εν κενώ;

Π.Γ: Έχω διαβάσει, στον καιρό τους, τότε που δημοσιεύονταν στο «Ποντίκι», όλες τις προκηρύξεις του ΕΑ, παρά την πολυσέλιδη μορφή που είχαν. Περιείχαν μια ανάλυση πολιτική, μια ανάλυση οικονομική. Υπάρχουν σημεία με τα οποία συμφωνούσα, υπάρχουν σημεία με τα οποία διαφωνούσα, έχοντας μια άλλη προσέγγιση, ήταν πάντως ένας λόγος με τον οποίο μπορούσες να συζητήσεις, να γράψεις ή να πεις τις διαφορετικές προσεγγίσεις, τις συμπληρώσεις, τις διαφωνίες. Ήταν ένας ξεκάθαρος πολιτικός λόγος. Πράγμα σπάνιο, θα έλεγα, για τις αναρχικές συλλογικότητες που έχουμε γνωρίσει στην Ελλάδα, που γενικώς δεν αγαπούν και τόσο πολύ τον λόγο. Και δεν το λέω αυτό υποτιμητικά, είναι περισσότερο ακτιβιστικού προσανατολισμού. Ο ΕΑ ήταν μια αναρχική συλλογικότητα, μια αναρχική οργάνωση, η οποία προσπαθούσε να διερευνήσει με τα δικά της εργαλεία, και με δάνεια εργαλεία πολλές φορές, την πραγματικότητα. Καμία ενέργεια του ΕΑ δεν ήταν ξεκομμένη από τη συγκυρία. Όλες ήταν απόλυτα συνδεδεμένες με την συγκυρία και προσανατολισμένες σε μια συγκεκριμένη στόχευση, σ' ένα συγκεκριμένο μήνυμα. Νομίζω και στη διάρκεια της δίκης, με τις παρεμβάσεις που έκαναν τα μέλη του ΕΑ, έδειξαν ακριβώς αυτό.

Άρα δεν ήταν μια οργάνωση η οποία, κατά κάποιο τρόπο, φετιχιστικό τρόπο, ήθελε να κάνει βία για τη βία. Θυμόσαστε πολύ καλά τι αγώνα έδωσαν τα μέλη του ΕΑ για ν' αποδείξουν στο δικαστήριό σας, ότι ποτέ, ούτε κατά λάθος, από τη δράση της οργάνωσης δεν ήθελαν να τραυματιστεί άνθρωπος. Όταν θέλησαν να χτυπήσουν τους κατασταλτικούς μηχανισμούς, βγήκαν και το είπαν ευθέως. Και θυμόσαστε, ότι χάρη στη δική τους επιμονή το δικαστήριό σας αποφάσισε και κάλεσε ανθρώπους οι οποίοι κατέθεσαν ότι κινδύνεψαν όχι από τον ΕΑ αλλά από την ατζαμοσύνη, τον

ερασιτεχνισμό, τον ωχαδερφισμό και την αδιαφορία της Ελληνικής Αστυνομίας. Θα σας πω μάλιστα, ότι υπάρχει ήδη δικαστική απόφαση για μία από τις μάρτυρες που πέρασαν από αυτό εδώ το βήμα, για την έκρηξη στο Σύνταγμα. Έχει επιδικάσει αποζημίωση σε βάρος του ελληνικού δημοσίου, γιατί όργανα του ελληνικού δημοσίου, η Ελληνική Αστυνομία, έθεσαν σε κίνδυνο τη ζωή και την ασφάλειά της. Άρα, λοιπόν, ο ΕΑ έκανε ενέργειες παραδειγματικές, οι οποίες δεν ήταν αυτοσκοπός, δεν ήταν απλώς για να κάνουν μια επίδειξη βίας, ήταν για να μπορέσει να στείλει ένα μήνυμα. Και γι' αυτό ποτέ κανένας απλός άνθρωπος του λαού, εργαζόμενος, νέος, γυναίκα δεν αισθάνθηκε κίνδυνο από πλευράς του ΕΑ και άλλων τέτοιων οργανώσεων.

Βεβαίως, αυτοί που ασκούν την οικονομική, την πολιτική εξουσία αισθάνθηκαν κίνδυνο. Είναι λογικό, ζούμε σε μια κοινωνία η οποία, παρά τα περί του αντιθέτου θρυλούμενα, είναι μια κοινωνία πολέμου. Υπάρχει ένας εμφύλιος πόλεμος κι είναι συνεχής. Τα τελευταία δύο χρόνια το βλέπουμε πιο καθαρά. Μάλιστα, κι εσείς οι δικαστικοί αρχίσατε να κάνετε κινητοποιήσεις. Ίσως ακόμη και με ντουντούκες σε λίγο καιρό. Είδαμε τους αστυνομικούς να σπρώχνονται σήμερα το πρωί με τα ΜΑΤ, σε κάποια θεατρική κίνηση, ας πούμε, προσπαθώντας να σβήσουν τις αμαρτίες τους ως κατασταλτικός μηχανισμός. Ίσως δούμε και σας τους δικαστικούς, δεν ξέρω, δεν παρακολούθησα το ρεπορτάζ της χτεσινής σας συγκέντρωσης. Λοιπόν, σ' αυτή την κοινωνία, που γίνεται πόλεμος, δεν μπορεί μόνο η μια πλευρά, η πλευρά η κυρίαρχη, η πλευρά της αστικής τάξης και του κράτους της να έχει το μονοπώλιο της βίας. Θα υπάρξει αντι-βία και από την άλλη πλευρά, κι αυτή η αντι-βία, όπως είπα και πριν, θα είναι και κοινωνικά και πολιτικά νόμιμη.

Συνήγορος – Μαρίνα Δαλιάνη: Εν πολλοίς απαντήσατε – θα σας ρωτούσα αν τελικά αυτή η δραστηριότητα, ανεξαρτήτως των συγκεκριμένων υπερβάσεων του ποινικού νόμου που παρακολουθούμε εδώ μέσα στην δικαστική αίθουσα, υπήρξε εν τέλει εχθρική προς την κοινωνία ή αν ωφελήθηκε η κοινωνία. Μου απαντήσατε...

Π.Γ: Να συμπληρώσω κάτι, αν μου επιτρέπετε. Όλες τις εποχές, αυτοί που δρούσαν ενάντια στις εξουσίες και ειδικά αυτοί που δρούσαν με βίαια μέσα, πώς χαρακτηρίζονταν; Ληστές, εγκληματίες, κατσαπλιάδες. Ερχόταν η Ιστορία αργότερα και τους αποκαθιστούσε. Όσους είχαν μείνει ζωντανοί, όσους δεν είχαν μαρτυρήσει σε κάποια κάτεργα ή δεν είχαν πέσει κάτω από τα βόλια κάποιων εκτελεστικών αποσπασμάτων. Κατά συνέπεια, υπάρχουν δυο ειδών δικαιοσύνες. Η μία είναι η θεσμική δικαιοσύνη, η οποία κάθε φορά δρα ως εκπρόσωπος, στο ποινικό επίπεδο, της κυρίαρχης τάξης. Υπάρχει όμως και η λαϊκή δικαιοσύνη, υπάρχει η λαϊκή συνείδηση. Αυτή η λαϊκή συνείδηση ποτέ δε θα κατατάξει ανθρώπους σαν το Νίκο Μαζιώτη, την Πόλα Ρούπα, τον Κώστα Γουρνά, τον αείμνηστο Λάμπρο Φούντα στην κατηγορία των εγκληματιών. Θα τους τιμήσει, όχι μόνο για τη δράση τους, αλλά και για το θάρρος που είχαν την κρίσιμη στιγμή, όταν ήταν δεσμώτες, να αναλάβουν την πολιτική ευθύνη για τη συμμετοχή τους σε μια οργάνωση όπως είναι ο ΕΑ. Όπως τίμησε πάρα πολλούς άλλους αγωνιστές στο παρελθόν.

Συνήγορος – Μαρίνα Δαλιάνη: Εντέλει, κύριε μάρτυρα, εσείς ως πολίτης, με βάση αυτά πώς είπατε μέχρι τώρα, πώς αντιλαμβάνεστε και μπορείτε να εξηγήσετε τα κίνητρα ενός ανθρώπου, ο οποίος αφήνει την ησυχία του, όπως είπε και ο κ. Κουφοντίνας πριν, αφήνει το σπίτι του, τα παιδιά του και κάνει μια τέτοια επιλογή με όλο το κόστος και το προσωπικό ρίσκο που αυτή περιλαμβάνει;

Π.Γ: Αυθόρμητα μου ήρθαν στο μυαλό δυο στίχοι, δεν θυμάμαι ποιανού ποιητή, νομίζω του Ναζίμ Χικμέτ: «Αν δεν καείς εσύ, αν δεν καώ εγώ, πώς θα γενούνε τα σκοτάδια φως;». Πάντα στη διαδρομή της ανθρώπινης ιστορίας υπάρχουν εκείνοι που με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο κρεμούσαν την κάπα τους από μικροί, όπως λένε στο χωριό μου, και μολονότι δεν είχαν κανένα προσωπικό όφελος, στρατεύονταν στην υπόθεση της κοινωνικής αλλαγής. Η ιστορία έχει να μας προσφέρει πάρα πολλά τέτοια παραδείγματα. Θυμάμαι τον Γκέοργκ Μπίχνερ, που τον γνωρίζουμε ως σπουδαίο συγγραφέα, και θεατρικό συγγραφέα, «Βόιτσεκ», «Λεόντιος και Λένα», κτλ. Κανένας όμως δεν ξέρει ότι ο Μπίχνερ, που πέθανε στα 30 του, υπήρξε μέλος τρομοκρατικής –όπως λεγόταν τότε– οργάνωσης. Θυμάμαι κάποιους ρώσους αναρχικούς που ήταν ευγενείς. Θυμάμαι τον Φρειδερίκο Εγγκελς, ο οποίος ήταν γόνος βιομήχανου και πέρασε τη ζωή του στο πλευρό του Μαρξ παλεύοντας για την απελευθέρωση του προλεταριάτου. Θυμάμαι τον Μπελογιάννη, γόνο εύπορης

οικογένειας από την Αμαλιάδα. Θυμάμαι το Δημήτρη Γληνό, επιφανή όχι απλώς εκπαιδευτικό, αλλά γενικό γραμματέα του υπουργείου Παιδείας στην κυβέρνηση Βενιζέλου το 1922, ο οποίος στα 50 του στρατεύτηκε στο κομμουνιστικό κίνημα και τα παιδιά του πέθαναν απ' την πείνα. Θυμάμαι τον Μαρξ, το απόλυτο μυαλό που κατέγραψε η ανθρώπινη ιστορία, κατά την κρίση μου, που τα παιδιά του πέθαιναν απ' την πείνα σ' ένα φτωχοδιαμέρισμα του Σόχο. Οι άνθρωποι αυτοί, όλοι, δεν εγκαταλείπουν απλώς μια σιγουριά. Δεν εγκαταλείπουν απλώς μια μιζέρια. Πολλοί εγκαταλείπουν προνόμια που θα μπορούσαν να έχουν μέσα στην αστική κοινωνία. Γιατί; Ή θα καταλήξουμε σε γελοίες ψυχολογίζουσες θεωρίες περί ανθρώπων που ρέπουν προς τη βία ή περί ιδεοληπτικών, όπως άκουσα έναν εισαγγελέα να λέει στη δίκη της 17N, γιατί ακριβώς δεν μπορούμε (δεν είναι ότι δεν ξέρουμε, ξέρουμε), δεν έχουμε το θάρρος να πούμε την αλήθεια. Να πούμε ότι είναι άνθρωποι που οραματίστηκαν ν' αλλάξουν την κοινωνία και διέθεσαν τον εαυτό τους σ' αυτό τον αγώνα. Ας το πούμε επιτέλους, ας σεβαστούμε τους πολιτικούς μας αντιπάλους. Διαβάζουμε στην κυρίαρχη εκδοχή της ελληνικής ιστορίας για τον Ιμπραήμ που έστησε τον Παπαφλέσσα και τον φίλησε, αποδίδοντας φόρο τιμής. Εμείς –εσείς μάλλον, γιατί εγώ δεν βρίσκομαι σ' αυτό το δίλημμα– δεν μπορείτε ν' αποτίσετε σεβασμό και φόρο τιμής στους πολιτικούς σας αντιπάλους; Ή θα κάνετε αυτό που λέει ένας σύγχρονος επιφανής γερμανός νομικός και συγγραφέας, ο Χάινριχ Χανόφερ, ο οποίος ήταν συνήγορος, αν θυμάμαι καλά, στις δίκες της RAF; Γράφει σ' ένα βιβλίο: «Στις πολιτικές ποινικές δίκες στόχος δεν είναι η εξεύρεση της αλήθειας, στόχος είναι η ενσωμάτωση των φίλων και η εξόντωση των αντιπάλων». Έχετε αυτή την επιλογή, έχετε και την άλλη επιλογή. Να βρείτε μια ισορροπία, όπως λέει ο κ. Φυτράκης.

Πρόεδρος: Ο Ιμπραήμ το “κανε κατόπιν εορτής. Τον σκότωσε και μετά τον φίλησε. Σκοπός είναι να το δούμε προ της εορτής.

Π.Γ: Τηρουμένων των αναλογιών πάντα.

Συνήγορος – Μαρίνα Δαλιάνη: Σύμφωνα με την δημοσιογραφική σας ιδιότητα, θυμάστε τις συνθήκες υπό τις οποίες συνελήφθη και ανακρίθηκε ο κ. Γουρνάς και τις συνθήκες της προφυλάκισής του, όπως είχαν εξωτερικευθεί και στον Τύπο;

Π.Γ: Ετσι κι αλλιώς, δεν χρειάζεται να θυμάμαι εγώ. Υπάρχουν μαρτυρίες αδιάψευστες, οι φωτογραφίες. Ο Κώστας Γουρνάς –δεν τον ήξερα τότε, είναι πολύ νεότερος από εμένα, γνώριζα το Νίκο Μαζιώτη προσωπικά και από τη συμμετοχή του στο κίνημα γενικότερα– εμφανίστηκε μπλαβός στις φωτογραφίες. Ούτε το photoshop μπορούσε να κάνει τίποτα σ' αυτή την περίπτωση. Στην περίπτωση του Γουρνά δεν μπορούσε να γίνει ρετούς, όπως σβήνουν τις ελιές από τα πρόσωπα των πολιτικών, γιατί ήταν ολόκληρος μαύρος. Και ο ίδιος το ‘χει καταγγείλει. Άλλωστε και η εμπλοκή της συζύγου του σ' αυτή την υπόθεση θεωρώ ότι έχει καθαρά σχέση, είναι καθαρά εκδικητική πράξη απέναντι στον Γουρνά, γιατί θεώρησαν, κακώς βέβαια, ότι ο Γουρνάς είναι ο αδύνατος κρίκος κι ενδεχομένως να μπορέσουν να τον σπάσουν. Ήξεραν βέβαια ότι δεν υπήρχε περίπτωση να σπάσουν τον Μαζιώτη, τη Ρούπα ενδεχομένως να φοβούνταν ότι ήταν και έγκυος τότε. Ξέρω επίσης τι τράβηξε η Ρούπα κατά την εγκυμοσύνη της και σταμάτησαν όλα αυτά μετά από μια οργισμένη και αρκετά μεγάλη καταγγελία της από τις φυλακές Θηβών, που δημοσιεύτηκε στο «Ποντίκι». Κι ο Μαζιώτης μπόρεσε να δει το νεογέννητο γιο του αφού έκανε γύρω στις οχτώ μέρες, αν θυμάμαι καλά, απεργία πείνας.

Ωμός, μιας και με ρώτησε η κυρία συνήγορος, υπό την δημοσιογραφική μου ιδιότητα, θέλω να πω και κάτι άλλο. Δεν σας κάνει εντύπωση γιατί αυτή η δίκη δεν έχει καμιά δημοσιότητα; Την πρώτη μέρα ήταν εδώ άπαντες και άπασες, απ' όλα τα μεγάλα έντυπα. Όταν συλλαμβάνονταν οι κατηγορούμενοι, η δημοσιότητα ήταν εξωφρενική. Και τι δεν ειπώθηκε τότε και τι δεν γράφτηκε. Και βέβαια αυτά, πρέπει να ξέρετε, δεν τα βρίσκουν οι δημοσιογράφοι, κάποιιοι τους τα σερβίρουν. Δεν είναι τα έργα, τώρα, που βλέπαμε, του παλιού κακού ελληνικού κινηματογράφου, ο δημοσιογράφος-λαγωνικό που τα έβρισκε όλα κτλ. Κάποιοι τα σέρβιραν, και ξέρουμε πολύ καλά ποιοι κάνουν «μασάζ», όπως λέγεται στη δημοσιογραφική αργκό, στους διευθυντές των εφημερίδων. Ο κ. Χρυσοχοϊδης, για παράδειγμα, έχει ειδικευτεί στο είδος κι έχει αποκαλυφθεί αυτό και εδώ, σ' αυτή τη δικαστική αίθουσα, από τον τότε αρχισυντάκτη του «Βήματος», τον Καμπύλη,

το κατέθεσε, νομίζω στη δίκη του ΕΛΑ. Είπε πως τους καλούσαν και τους δίναν τη γραμμή. Γιατί μετά έπεσε η κουρτίνα; Να σας πω εγώ τη δική μου ερμηνεία. Θεωρούσαν ότι τότε, με διάφορες κατασκευασμένες ιστορίες, που αν τις διάβαζε ο Γκέμπελς θα είχε αυτοκτονήσει κρίνοντας τον εαυτό του ανίκανο, όπως εκείνη την ιστορία περί δήθεν τηλεφωνικών πανηγυρισμών κατηγορούμενων που τους είχε υποκλέψει ο κοριός, επειδή σκοτώθηκε ένα Αφγανάκι, πράγμα που δεν υπήρξε ποτέ, τα θυμόμαστε αυτά, όλες αυτές τις κατασκευές. Προσπαθούσαν να τους παρουσιάσουν σαν ανθρωπόμορφα τέρατα. Όμως δεν το κατάφεραν. Για πολλούς λόγους. Και γιατί ο χώρος τους αντέδρασε και ανέπτυξε κινήσεις αλληλεγγύης, και γιατί υπήρξαν κάποιοι που όρθωσαν ανάστημα δημοσιογραφικό, ελάχιστοι αλλά κάτι είναι κι αυτό, αλλά κυρίως γιατί η κοινωνία ήταν μπαρούτι, κανένας δεν μπορούσε να πείσει ότι...

Εισαγγελέας: Υπήρξε ένας σχολιασμός σε κάποια τηλεφωνική υποκλοπή που είχε γίνει.

Π.Γ: Τι σχολιασμός;

Εισαγγελέας: Για την περίπτωση του...

Π.Γ: Οχι, γιατί εγώ θυμάμαι, την είχα διαβάσει τότε την υποκλοπή και δεν είχε καμία σχέση με αυτά που έγραφαν οι φυλλάδες. Καμία σχέση. Έχω παρακολουθήσει τα πάντα εδώ μέσα.

Εισαγγελέας: Έχετε διαβάσει το πρακτικό;

Π.Γ: Δεν το έχω διαβάσει, δεν το έχω έντυπα, το άκουσα όταν διαβάστηκε. Τι έγραφαν οι εφημερίδες όμως, κ. εισαγγελέα;

Εισαγγελέας: Ήταν έκφραση στενοχώριας, αλλά αναφερόμενη στο γεγονός, κατά τη γνώμη μου...

Π.Γ: Κάποιοι μπορεί να μιλούσαν, δεν ξέρουμε καν ποιοι μιλούσαν. Τι γράφαν οι εφημερίδες, όμως, οι φυλλάδες; Αυτό έχει σημασία. Ότι πανηγύριζαν που σκοτώθηκε το Αφγανάκι. Γιατί; Για να φτιάξουν μια εικόνα εγκληματιών. Όμως εγώ θεωρώ ότι, επειδή η κοινωνία ήταν μπαρούτι, επειδή στην κοινωνία δεν περνούσαν τέτοια παραμύθια, επειδή κάποια στιγμή θα μιλούσαν ο Μαζιώτης, η Ρούπα, ο Γουρνάς και η κοινωνία θα άκουγε τον πραγματικό τους λόγο κι όχι τον λόγο που κατασκεύασαν τα παπαγαλάκια της Αντιτρομοκρατικής και της ΚΥΠ. Γιατί ο περιβόητος Παπαγεωργίου – τώρα νομίζω έφυγε, δεν τον ευχαριστεί η καινούρια πολιτική κατάσταση – ήξερε να φτιάχνει τέτοιες ιστορίες κι ήταν αυτός που κινούσε τα νήματα. Εδώ ολόκληρο βιβλίο έγραψε ο Παπαγεωργίου και βγήκε με το όνομα δημοσιογράφου, να μην πω τον τίτλο τώρα, δεν έχει σημασία.

Συνήγορος – Δάφνη Βαγιανού: Πέρα από αυτά που θυσιάσαν αυτοί οι άνθρωποι και το κόστος που κατέβαλαν, θα ήθελα να πάμε λίγο σ' ένα πιο αντικειμενικό επίπεδο, κύριε Γιώτη. Κεντρικός χαρακτήρας στην ανάλυσή τους, ανεξάρτητα αν εσείς διαφωνείτε με κάποιες εκφάνσεις αυτών των αναλύσεων, συμφωνείτε σ' αυτό που κατέληγαν, ότι σήμερα η κυρίαρχη τάξη διανύει ένα βαθύ λυκόφως μιας παρακμής, μιας κρίσης; Συμφωνείτε με αυτό το κεντρικό σημείο της οικονομικής και πολιτικής τους ανάλυσης; Κεντρικό σημείο, μέσα από εξειδικευμένες προσεγγίσεις ήταν γι' αυτούς ότι σήμερα το σύστημα διανύει την παρακμή του, την ύστατη, το βαθύ λυκόφως ενός παγκοσμιοποιημένου παραλογισμού, αν θέλετε. Αυτό ήταν η κεντρική έκφραση των αναλύσεων για την κρίση του συστήματος και την πολιτική κρίση. Είπατε ότι σ' ένα επίπεδο πλαισίου συμφωνείτε με αυτό.

Π.Γ: Συμφωνώ και μ' άλλα πράγματα και μπορώ να τ' αναφέρω.

Δάφνη Βαγιανού: Επομένως θέλω να σας ρωτήσω: η παρόρμησή τους, η πάλη τους για ένα επαναστατικό μετασχηματισμό της κοινωνίας, κάτω από αυτές τις συνθήκες, τις σημερινές, είναι απαραίτητα ένα ουτοπικό πλεόνασμα, είναι μια υπερτιμημένη ιδέα ή είναι – πέρα από τις επιμέρους διαφωνίες για μεθόδους, για τάσεις – σήμερα μια πολύ αναγκαία προοπτική ιστορική; Αυτό θέλω να πείτε στο δικαστήριο. Μην το πάμε μόνο στις θυσίες και στα οράματα. Είναι τόσο ουτοπικό σήμερα να μιλάει κανείς και να παλεύει για μια επαναστατική λύση; Σε παγκόσμια κλίμακα, πέρα από τα ελληνικά σύνορα.

Π.Γ: Είπα και προηγουμένως, ότι ο ΕΑ, εν αντιθέσει με το σύνολο ή την πλειονότητα του αναρχικού-αντιεξουσιαστικού χώρου στην Ελλάδα, είχε πυκνό λόγο. Είχε θεωρητικό λόγο, προσπαθούσε να κάνει αναλύσεις, ανεξάρτητα από το πώς θα τις κρίνει κανείς. Τι εκτιμώ σ' αυτές τις αναλύσεις. Πρώτο, ότι υπήρχε αναφορά στην ταξική διάσπαση της κοινωνίας, μιλούσε για τάξεις. Δεύτερο, ότι έπαιρνε το μέρος του προλεταριάτου, της εργατικής τάξης, τασσόταν εκεί. Τρίτο, ότι θεωρούσε πως ο καπιταλισμός –κι αυτό είναι ένα συμπέρασμα και της μαρξιστικής ανάλυσης την οποία ασπάζομαι εγώ– είναι ένα σύστημα σάπιο, ένα σύστημα που ψυχορραγεί, ένα σύστημα που μέσα στο σάπισμά του καταστρέφει παραγωγικές δυνάμεις και κυρίως καταστρέφει τη βασικότερη παραγωγική δύναμη, τον εργαζόμενο άνθρωπο. Τα, βλέπουμε, τι γίνεται σήμερα. Πέμπτο συνεχή χρόνο η Ελλάδα σε καπιταλιστική ύφεση και δεν ξέρω για πόσα χρόνια θα είναι ακόμα, τουλάχιστον δύο λένε οι αριθμοί, αν τους αναλύσει κάποιος. Δεν μπορεί αυτή η κατάσταση να μας κάνει να θεωρήσουμε ότι η επαναστατική ανατροπή του καπιταλισμού είναι ουτοπία. Στο κάτω-κάτω, τι σημαίνει ουτοπία; Ου-τόπος. Κάτι για το οποίο δεν υπάρχει χώρος σήμερα, υπάρχει χώρος αύριο κι αυτό το αύριο δεν θα είναι πολύ μακριά, όπως νομίζουν όσοι είναι βολεμένοι στις εξουσιαστικές τους καρέκλες. Μπορεί να είναι πολύ κοντά. Μπορεί, για να το πω απλά, να τους πάρει ο διάλογος πολύ πιο πριν απ' όσο εκτιμούμε κι απ' όσο εκτιμούν.

Εισαγγελέας: Κύριε πρόεδρε, επειδή μ' ενδιαφέρει η άποψη του κυρίου, ήθελα να συμπληρώσω απλώς την ερώτηση που έκανε η κυρία συνήγορος. Ο ΕΑ απ' ό,τι έγραφε στις προκηρύξεις του, επιδιώκει και μιλάει για αυτοδιαχείριση και οριζόντια κοινωνική οργάνωση. Πιστεύετε ότι σήμερα ομάδες όπως ο ΕΑ μπορούν να κατορθώσουν ένα τέτοιο πράγμα; Γιατί εγώ το θεωρώ ουτοπικό.

Π.Γ: Είναι πολύ ενδιαφέρον το ερώτημα. Και το αναρχικό και το μαρξιστικό ρεύμα...

Δάφνη Βαγιανού: Πριν πει ο κύριος μάρτυρας, ποτέ δεν ισχυρίστηκαν οι τρεις αυτοί άνθρωποι, ότι η ομάδα τους...

Π.Γ: Ακριβώς αυτό ήθελα να πω. Και το αναρχικό και το μαρξιστικό ρεύμα έχουν τον ίδιο τελικό σκοπό, την αταξική κοινωνία, την κομμουνιστική κοινωνία, η οποία θα είναι μια τέτοια κοινωνία, όπως την περιγράφει ο ΕΑ, όπως την οραματίστηκαν οι μεγάλοι κλασσικοί θεωρητικοί του εργατικού κινήματος. Οι διαφορές ανάμεσα στα δύο αυτά ιστορικά εργατικά ρεύματα αρχίζουν από τον τρόπο της μετάβασης, πώς πάμε. Εκεί αναπτύσσονται οι διαφορές, εκεί έγινε και το σχίσμα στην πρώτη Διεθνή ανάμεσα στους μαρξιστές και τους μπακουνιστές. Εν πάση περιπτώσει, να μην κάνουμε διάλεξη. Όμως, το είπε και η κυρία συνήγορος ...

Εισαγγελέας: Λίγο σύντομα, όμως, να μην κάνουμε κατάχρηση στο δικαστήριο...

Π.Γ: Συντομότατα, νομίζω ότι υπήρξα σύντομος από την αρχή. Ο ΕΑ ποτέ δεν ισχυρίστηκε ότι είναι αυτός που θα κάνει την κοινωνική επανάσταση. Μονίμως μιλούσε για κοινωνική επανάσταση. Το λέει η λέξη, επανάσταση της κοινωνίας, επανάσταση του προλεταριάτου, προλεταριακή επανάσταση, χρησιμοποιούσε διάφορους όρους, αν θυμάμαι καλά, στα κείμενά του, στις προκηρύξεις του. Δεν είναι λοιπόν το θέμα αν ουτοπικά φαντάζεται ο ΕΑ ότι ο ίδιος θα είναι το υποκείμενο της επανάστασης. Δεν μας αφήνει καμιά αμφιβολία γι' αυτό από τα κείμενά του, ότι υποκείμενο της επανάστασης είναι η εργατική τάξη. Ο ίδιος θεωρούσε τον εαυτό του ένα κομμάτι που δρα παραδειγματικά, συμβολικά, που κάνει μια μορφή προπαγάνδας, που χτυπάει στόχους του καθεστώτος. Ποτέ δεν είπε κάτι, για να θεωρήσουμε ότι ήταν ουτοπική η προσέγγισή του ως προς αυτό, ως προς τη δυνατότητα δηλαδή της επαναστατικής αλλαγής της κοινωνίας. Για να είμαστε δίκαιοι.